

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közlés után 6 filler (3 krajczar) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknel:

egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... » 16.— nyolczad oldal » 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A tanítói állás tekintélye érdekében.

A kiszolgált őrmesterekből fölseperedett iskolamesterek kora rég letűnt; működésük a népoktatás történetéé. Alakjukat azonban még itt-ott, ma is fölveti egy-egy népszínmű, melyekben részeges s az eszem-iszom kedvéért minden önértéküket odaadó karikatúráknak festik őket, a kik nélkül lakodalom, tor vagy más ilyen dárídó meg nem eshetett a faluban.

Mi úgy szeretjük hinni — s talán úgy is van — hogy a színművek eme festett alakjai nem is karakterizálják híven elődeinket s így azok inkább «torz», mint «törölmetszett» alakok.

De bármint legyen is, a korfestéssel a tanítókról megalkotott ítélet átment a köztudatba. A közfelfogás lidércznyomását ma is érezzük, mert általában igen nagy azoknak a száma, a kik még most is balvéleménnyel viseltetnek a tanítói állás irányában. Pedig körülményeink — értem ezalatt a tanítók kiképzését és azok anyagi viszonyait — ma már lényegesen megváltoztak. Nem csodálatos-e hát, hogy ambíciós gárdánk, a ki hivatásának él, a ki nem csupán kenyérkeresetből dolgozik, hanem a magasabb ideálokért lelkesedve munkálkodik, még ezen előnyös változások után sem vívhatta ki a tanítói állás tekintélyét; még ma sem emelhette arra a polezra, mely azt, a társadalmi állások sorában méltán megilletné. A tanítói állás tekintélye a mi tekintélyünk is!

Tekintélyünk elszomorító állapotát érdekesen illusztrálta *Klinda* kartársunk, e lapok hasábjain megjelent: «Dőszerű-e az iskolaszéki intézmény eltörlése?» című cikkében fölhozott példáival. Cikkének minden sorát aláírom, mert igazak. Mint tanítót s épen azért, mert tanító vagyok, engem is ért már megaláztatás és azt hiszem, hogy a mellőzés szűrő tövise többé-kevésbbé már valamennyiünk testét megsebezte.

Ha már most az okokat keressük: a tanítói állás tekintélyét sértő körülményeket, legtöbbször külső, tehát tőlünk nem függő okokban talál-

hatjuk meg. E tekintetben is a legnagyobb kerékkötőnk, az iskolaszékek törvényen alapuló jogköre. Ezen jogkörből kifolyólag származtak azon rendellenes állapotok is, melyek — saját tekintélyének rovására — magukkal ragadták a — tanítót is.

A tanítói állomások betöltése körül oly általánosan szokásos és a tanítói állás tekintélyét valóban lealázó *korteskedésről* akarok most szólni.

Legyünk csak szigorúan tárgyilagosak! Ha X.... községben megüresedik valamely jobb javadalmazással bíró állomás, özönével pályázunk. Helyes! ez ellen nem lehet kifogásunk, mert hisz' mindenki keresi a jobbat. Az állomás meghirdetése után (sőt néha még előbb is!) megkezdődik a pályázók között a «létért való küzdelem» s nem ritkán a korteskedés fegyverével folytatott «ádáz harez». Harez egymás ellenében! tanító, tanítóval szemben!...

Legyünk csak őszinték és valljuk be, hogy bizony ilyenkor sok szó érhet bennünket is.

Jön az egyik, jön a másik konkurrens... Ez kér, amaz ígér; van, a ki itat... sőt olyan is akad, a ki — hogy legyürje előnyben levő pályázó kartársát — nem riad vissza a legsunyább kortesfogásoktól sem. Ne tagadjuk, mint minden nagy testületben, úgy a tanítók testületében is akadnak stréberek. Az ilyenek rendszerint kiéleltlenek is.

Ime: nagyon sokszor ezek a választások előzményei.

Természetesen ilyenkor megint csak az iskolaszéki tagok a helyzet urai. Csoda-e azután, ha fölényüket a megválasztott tanítóval szemben továbbra is föntartják, sőt ha alkalom kínálkozik, éreztetik is.

Bajnak biz' ez elég nagy baj! Készséggel elismerem, hogy a mindennapi élet sok anyagi terhet rak a tanítóra. Különösen, ha annak népesebb családot is kell föntartania; belátom, hogy ha néha-néha bele is esünk egyes hibákba, azokat a kényszerítő körülmények hatása alatt teszszük:

de meg az sem elfogadható mentség arra, hogy állásunk tekintélyét kiszolgáltatassuk. Maradjon meg a tisztességes verseny, ha már az a választási rendszer kifolyása, de ne fadjon korteskedesse.

A korteskedés — már természeténél fogva — különben is tilos; tanítói tekintélyünk megóvása szempontjából mégis kívánatosnak és fontosnak tartom az uralkodó viszás állapotok szigorúbb ellenőrzését. Legjobb volna, ha ez a tilalom a pályázati hirdetményekben is benyomtattnak. Az illetékes hatóságok pedig, előforduló esetekben, mondanák ki a választás érvénytelenségét s ezen a ezímen tagadnak meg az ily módon nyert állásban való megerősítést.

Ezt követeli a tanítói állás tisztessége és méltósága; ezt követeli tanítói tekintélyünk.

Bodrogh-Monostorszeg. *Gubitsa Kálmán.*

Miként fejlődhetnek a tanítóegyesületi élet hazánkban s miként válnék az úgy a tanítói közszellem ápolására, valamint a tanügy javára?

Katholikus népiskolánál a plébános az iskolaszék elnöke s az iskola igazgatója. Mindkét minőségben kezében van az iskola jelene és jövője; magasabb képzettsége, díszes állása egyenesen arra utalják őt, hogy mindkét minőségében hasznára váljék a katolikus tanügyeknek; jóakaratot, irányítást, a tanítók működésének megkönnyítését, támogatását jogosan várhatja tőle a társadalom, az egyház. Semmi esetre sem válnék tehát hátrányára, ha a tanítógyűléseken megjelenve, ott tapasztalataival, felszólalásaival, esetleg előadásaival emelné a gyűlés értékét, fényét.

Minden ember annyit ér, a mennyit használ a köznek. Használjon a tanító is iskoláján kívül ott, a hol a közrehatásra megvan a kellő alkalom és a mód. Erre valók a tanítói gyűlések. Ott mindenki szabadon előadhatja nézeteit, utbagazítást adhat, utbagazítást kaphat, csak a jóakarattal legyen meg. A tanítói gyűléseken férfiasan, egyeneslelkűen mindenki előadhatja baját, kétélyeit s bizonyára — a több szem többet lát elvénél fogva — az orvoslást is megkaphatja.

Általános a panasz, hogy a tanító-egyesületek működésében bizonyos hanyatlás észlelhető. Ez áll minden jellegű egyesületre nézve.

Igaz ugyan, hogy minden egyesületben vannak tettekkész emberek, a kik az egyesület érdekében dolgoznak, fáradoznak, de az egyesület nem arra való, hogy egy-két ember dolgozzék, a nagy többség pedig szellemi kincseit kamatoztatlanul hevertesse.

Mi ennek az oka? Megmondom. Hiányzik az egészséges tanítói közszellem, nem vált még vérré és hussá bennünk az «egy mindnyájáért és mindnyájan egyért» elve. Nem a felekezetiesség, nem az iskola jellege, sem a tanítók nemzetisége

nem választanak el minket egymástól, a közöny az, a mi a teljes egybeforrást megakadályozza, nemcsak, de ha ez tovább így tart, lassan-lassan mindinkább tágul köztünk az ür, mely végeredményében az egymást meg nem értésre vezet.

Mily ideális állapot volna az, ha az ország összes tanítósága egy vallás, egy jelleg s ugyan egy nemzet szerint egy táborra tömörülhetne! Miután azonban sajátlagos helyzete hazánknak, hogy vallás szerint a nemzettestet különböző, tegyen minden egyesület a maga részéről annyit, a mennyit körülményei között tehet.

A katolikus tanító-egyesületek folytassák munkájukat az eddigi szellemben, gyámolítsák a katolikus tanító-egyesületek segélyalapját, árvaházát, de áldozzanak a hazaszeretet közös oltárán, gyámolítsák az Eötvös-alapot, a Tanítók árvaházát, a tanítói közszellem ezen élő megtestesítőit!

Bármily jellegű legyen a tanító-egyesület, a működés súlypontját a körökre kell fektetni. A köröknek feladata volna gyűléseiken egy-egy paedagógiai tétele megvitatása, egy-egy mintatanítás megtartása s megbirálása, a folyó ügyek, indítványok, felsőbb rendeletek tárgyalása, a beérkezett, megbirált pályamunkák fölolvastása. Ily terjedelemben, ily tárgysorozat mellett, ha a tanítói kar mindegyik tagjában megvan a jóakarattal, az eredmény elmaradhatatlan.

A katolikus egyesületeket a jelen szervezet és beosztásban továbbra is főtartandóknak vélem, de óhajtanám, hogy időközönként, például minden harmadik vagy ötödik évben egyszer egyházmegyéinkint tartatnának nagygyűlések, megelőzve az országos tanítói gyűlést, a melyre minden egyesület egy-két tagot küldhet képviselőül.

Nem tartanám fölösleges dolognak azt sem, hogy minden tanító, működjék bármily jellegű népiskolánál, önként belépjen a megyei általános tanító-egyesületbe is. Ennek én igen praktikus hasznát reményelem. Itt fejlődik az erős tanítói közszellem, itt van alkalom szeretettel a nézeteltéréseket kiegyenlíteni. Itt látnánk azt, hogy mindnyájan egy cél felé törekszünk, mindnyájunkat egy szent eszme, hazánk boldogítása vezérel, itt mutatnánk meg, hogy mi, katolikus tanítók, semmivel sem vagyunk hátrább más jellegű iskolánál működő kartársainknál; tehát legalább is hasonló elbánást van jogunk kérni, követelni, minek eredménye bizonyára nemcsak a szellemiekben, de az anyagiakban is meglátatlanok.

Kifogás alá jönne talán a kétféle gyűlésre való fuvar- és napidij-költség? Jóakarattal könnyű megoldást találni. Katolikus gyűléseink költségét viselné az az iskolafőtartó, esetleg a templompénztár, az általános gyűlés költségeit pedig a község.

Befejezem értekezésemet azon indítvánnyal:
I. Mondja ki a körgyűlés, hogy a tanító-egyesületek általános elterjedését szükségesnek látja.

2. A tanítói köröket praktikusán kívánja foglalkoztatni.

3. Mintatanítások, paedagógiai tételtek megvitatása, pályamunkák elbírálása és fölolvása a körgyűléseken állandóan tárgysorozaton legyenek.

4. A katolikus tanító-egyesületek minden harmadik vagy ötödik évben egyházmegyei katolikus nagygyűlést tartsanak.

5. Minden harmadik vagy ötödik évben tartsák országos kath. tanítói gyűlés, melyen az egyesületek egy vagy két tag által képviseltessék magukat, a kik az országos gyűlés lefolyásáról küldöknék jelentéstétellel tartoznak.

Még igen sok kívánni valónk volna, a mi még a távoli jövő zenéje, de már virrad ránk, tanítókra, különösen az ifjabb nemzedékre szebb jövő vár. Ennek a szebb jövőnek, ennek a jobb kornak vállvetve készítsük elő az utat, haladjunk elődeink ösvényén, kik lankadatlan buzgalommal dolgoztak s munkájuk gyümölcsét mi élvezzük. Szeressük, becsüljük egymást, hasson át bennünket az igazi önzetlen tanítói közszellem, támogassuk egymást ügyes-bajos dolgainkban, mert az egyesülésben van az erő. S ha egyesült erővel fogunk dolgainkhoz; ha megteszszük kötelességünket minden irányban: jó munkát végeztünk, melyről az Isten áldása s az emberek elismerése nem maradhat el; de legszebb jutalmunk lesz a jól teljesített munka után érzett boldogító tudat, hogy azt a kört, a melybe az isteni Gondviselés helyezett: jóakarattal, legjobb tehetségünk szerint töltöttük be.

Kovács István.

Gyakorlati pedagógia.

'des apám küldte...!

Régi adoma, de azért most is jóízű. T. i. bizonyos hentesmester az iskolába járó fia tekintetéből *kolbászt* küldött a tanító bácsinak. Az apa ugyanesak szájába rágta fiának, hogy hát mit is fog majd kolbász-átadásakor mondani a tanító úrnak? Híven reprodukálta aztán a fiú az üzenetet, szölván imígyen:

— 'des apám küldötte, végtelen hálájának jeleül.

A tanító úr kezébe vevén a kolbászt — állítólag — ilyen választ rögtönzött:

— Mondd meg édes apádnak, hogy bár inkább a *hálája volna véges* és a *kolbász végtelen*.

Megtörtént-e ez a kis história, avagy nem; élées emberek koponyájában fogamzott-e vagy gyöngédtelen lelkek találmanya: ne kutassuk. Az az egy bizonyos, hogy ebben az adomában az a sok helyen divó szokás van — nem a tanítói tekintély emelésére — aposztrofálva, hogy a tanító úragnak holmi egyet-mást: csirkét, pulykát, tyúkot, tojást, lisztet, szilvát, almát, bort, pálnkát, szivart szoktak küldeni — ajándékba!

No hát édes jó Istenem, mi különös van abban, ha a szülői szeretet (tat talál magának a

tanítóhoz, hogy fáradozásaiért külső, tapintható jelekben is kifejezést adjon? Mi különös van igen abban, ha azt a nyomoruságos fizetéssel ellátott és sokszor a mindennapi kenyérért erős küzdelemben levő tanítót a jó lelkű emberek segítik, nyomorát enyhítik.

Magában véve a dologban semmi sincs. Sőt talán sokan természetesnek találják s azt mondják: A tanítók úgy is a világ kezdetétől fogva minden népnél a legnyomoruságosabban jutalmaztattak, hát mit akarjuk megakadályozni, miért csudálkozunk rajta, ha az emberek végre-valahára elismerik, hogy a tanító sem élhet szellemből, meg tintából?

Az ám, de a ki egy kissé mélyebben gondolkodik, a ki az életben megfordul és az ilyen adakozásnak forrását (tisztelet egy pár becsületes kivételnek) megleli, az tudni fogja, hogy van ennek a *dolognak egy nagyon furesa hátulütője*, mely a tanító úrra nem egyszer, sem kétszer, no meg magára a tanúgyre is nem épen a legkedvezőbb gyümölcsöket eredményez.

Ismertem tanítót, ki növendékeinek szüleitől soha, semmi körülmények közt ajándékot el nem fogadott. Szegény volt, mint a templom egere; bizony reá fért volna, meg jól is esett volna úgy ünnep táján egy-egy kis ajándék. Ő inkább nélkülözött, összehúzta magát... de nem fogadott el semmit.

Volt ereje egyszer-kétszer kimondani, hogy mondjátok meg születeknek... a tanító bácsi nem fogad el semmiféle ajándékot, legjobban akkor fog örülni, ha veletek meg lesznek elégedve a ti születek... aztán meg sem kísértették neki küldeni.

Ennek a nemes férfinak házánál voltam egy alkalommal, mikor épen a tanító úr felesége az iránt panaszkodott, hogy az ő ura olyan gyáva, még azt sem fogadja el, a mit a szájába tesznek.

A tanító úr emelkedett fövel mondotta aztán:

— Éhen nem halunk meg; Isten megadja a mindennapi kenyeret, én keserű tapasztalás után jöttem erre az elhatározásra, és ettől egész életemben nem fogok eltérni.

— Szabad kérnem, beszélje el az esetet!

— Szívesen. X-ben tanítóskodtam. Nem ismerem még jól a viszonyokat, új ember voltam ott. A mint az iskola beállott, észrevettem, hogy az én növendékeim szülei szerfölkött szeretnek engem. Nem volt hét, hogy házáznál egyik-másik küldött meg ne jelent volna, kosárral, tojással, csirkével és a többivel. Feleségemnek igen tetszett a dolog és én is úgy gondolkodtam, hogy hát a hívek ragaszkodásának ilyen való nyilvánulása elől semmi okom nincs félrehúzódni. Jött azonban a fizetés-rendezés, mikor a felsőbb hatóság intézkedése folytán valamicskével meg kellett volna javítani fizetésemet.

Valóságos forradalom támadt. Az asszonyok az zutezán kiabálták utánam:

— Hát nem kapott elég csirkét!

— No bizony, tán azt kívánná, hogy a tehenünket küldjük neki.

A községhezánál is hasonló jelenet játszódott le. Rösteltem a dolgot, de biztattam magam s megnyugtattam lelkemet azzal: hát hiszen igaz, hogy ez a szegény nép a maga jószántából igyekszik segíteni a tanítóján, miért kényszerítsük akkor törvényileg?

Csendesség lett. Igaz, hogy felejteni nem tudtam, sebem vérzett, de gyógyította lassan-lassan az a tudat, hogy a jóakarat nem hiányzik e népnél.

Következett a tanév vége. Híveim közt sok volt a jómódu gazda. Ezek igyekeztek, hogy gyermekeik a magasabb iskolába jussanak. Természetesen, hogy erre nem minden gyermek való. A szülők érdekében, magam és iskolám tekintélye miatt is jól meg kellett fontolnom, kiket bocsásak a gimnáziumba.

Bizony a rosta nagyon sokat elhullatott. Én nyugodt önérzettel jelöltem ki azokat, kiket a tovább való haladásra valóknak találtam s szeretettel figyelmeztettem egyesek szüleit, hogy ne kísértsék meg költekezni, mert az hiába való dolog lesz.

Az ám... itt ütötte ki magát a szeg a zsákból.

— Azért, hogy Barabás András többet küldött tanító uramnak, mint szegény magam, ne kisebbitse le az én gyermekemet!

— Miért nem tanította? Azért hizlaltuk itt egész éven?

— Bezzeg, elfogyott már a borunk, vége a komaságnak.

És még itt le nem írható mondások következtek, melyek egészen fölnyitották szememet arra, hogy jövődében bármerre is vezessen a Gondviselés, óvatosabb leszek. Most tudtam már megítélni valójában, hogy hát mit jelent az, mikor a gyermek jön a kosárral és azt mondja:

— *des apám küldötte!*

A tanító úr elbeszéléséből világos lesz előttünk, hogy az ajándék elfogadása bizonyos körülmények közt nagyon könnyen hátulütővel járhat.

De tegyük föl, hogy ily következmények nem fordulnak elő. Mégis igen tapintatosnak és óvatosnak kell lennünk, ha azt akarjuk, hogy a kellemetlenségek fejünkre ne zúduljanak.

Megtörténik, hogy csak egy-két szülő szokta fölkeresni a tanító urat ajándékaival. Az gondoljuk, hogy ennek rossz hatása nem lehet? Hiszen a gyermek száját bezárni nem lehet. Nem találtak még föl olyan lakatot, melylyel annak a kis nebulónak ajkait lebilineselhetnők.

Hát aztán! Hát aztán! Az a gyermek elfecsegi társainak, hogy *des apám küldött valamit* a tanító úrnak.

Nem a képzelem, de a valóság tanuskodik róla, hogy a mama otthon gyermeke előtt így szól a papának:

— Küldjünk az istenadtának valamit, hátha jobb lesz gyermekünkhöz.

Megengedem azt is, hogy a legjobb szándékkal teszik...

A legjobb szándékból mi leszen?

A kis fiú hányszor elkotyogta már, mikor a leezke nemtudásért baj volt.

— Majd küld édes apám valamit stb.

Vagy jól van; ne történjék ilyen. Azt hisszük, hogy ha a tanító az igazságosság angyalának igazságával mér tanuló számára, el lehet nyomni a gyermekekben a gyanút, föltevést, hogy ennek, vagy annak apja gazdag, a tanító úrnak ajándékot küld... hát könnyű neki?

A tanítónak épen úgy szüksége van a függetlenségre, mint a bírának. Tagadhatatlan, hogy ezt a függetlenséget csakis az erős lelkek tudják megőrizni a lekötelezettség esetén. A tanítói tekintély semmit sem nyer az ilyen ajándékokkal.

Ezzel azt hiszem mindenki tisztában van.

Azért természetesen elsősorban az volna kívánatos, hogy a tanítók olyan anyagi helyzetbe jutnának, mely szerint még a gyanunak árnyéka se férjen ahhoz, hogy ilyen, vagy olyan ajándékkal lekötelezhetjük.

Elítéljük-e tehát azt a tanítót, ki mégis ajándékot elfogad?

Nem!

A tanítói tapintatnak kell azt megtalálni: mikor, hol és mily körülmények közt fogadhat el valamit.

Egyre vigyázzon a tanító, hogy mindig fölémelt fővel állhasson meg azok előtt is, kik őt a köteles adón kívül önkénytelen jutalomban részesítették.

Mert hogy épen a tanító legyen az, ki a hálnak — ha az igaz forrásból ered — anyagi javakban nyilvánuló jeleit visszautasítsa, arra nines okunk!

Csak tapintat!

Szatmár.

Bodnár Gáspár.

Szoktassuk leánynövendékeinket az élet küzdelmeinek elviselésére.

Születünk, meghalunk. E két szóval kifejezhetjük mindnyájunk közös sorsát. És ha elgondoljuk, milyen gyorsan mulik el egyik nap a másik után, azt hisszük, nagyon is hamar eljutunk e mozgalmos világból a csend és nyugalom hazájába. De nagyon sok esetben annyi baj, megpróbáltatás éri az embert, míg eljut a bölcsőtől a koporsóig, hogy szeretné megrövidíteni az utat, hogy minél előbb odaérhessen, hol békét és örök nyugodalmat remél.

Szomorú dolog, hogy mindig többen és többen lesznek azok, kik nem bírják elviselni az élet terheit, nem elég erősek elviselni a szenvedést. Nem vonom kétségbe azt, hogy némelyiknek nagy megpróbáltatás jut ki, de azt nem hiszem, hogy a fájdalmakat ne viselhetné el az ember, ha erős hite és kitartása van. Az ég gyakran beborul, de

idő multával újra kiderül; életünk ege bármily sötét legyen is, eljön az idő, hogy eloszlik a bánat fellege. Csak hinni és remélni kell! De éppen az a baj, hogy még a nők között is vannak olyanok, kik nem tehetik ezt, mert szívük érzéketlen, hideg; hasonló a jégdarabhoz, csak hogy a jeget fölengesztelhetjük, de az ő szívüket nem melegíti föl a hit sugara, a reménység tüze. Nagy baj, hogy az ilyen nők száma is emelkedőben van. Pedig ennek nem volna szabad megtörténnie! Mert mi a nő rendeltetése? Az, hogy legyen jó, igaz, becsületes; ne ijedjen meg a szenvedéstől, tudjon tűrni és lemondani. Hiszen neki olyan fontos földadata van az életben! Nemcsak magára kell gondolnia, hanem hozzátartozóira is. Neki kell bekötözni a fájó sebet, vigaszt nyújtani a szenvedőknek, letörölni a könnyeket és mindezt elvégezheti olyan szépen, olyan egyszerűen, hogy betege észre sem veszi mitől gyógyult meg, csak azt tudja, hogy már semmi baja sincs.

Ilyennek képzelem az igazi nőt és hogy ilyenek vannak is, abban nem kételkedem. Csak hogy arra kell törekedni, hogy sokan legyenek és ennek a megvalósítása a tanítónőkre vár. Igen, a ti kötelességetek az, hogy növendékeiteket olyanán neveljétek, hogy szívük ne törjön össze a sors csapásai alatt, hogy megtanuljanak helyesen élni és megtanítsanak arra másokat is.

Ti, a kik már tudjátok, mily nagy dolog megküzdeni az élettel, milyen nehéz akkor adni vigaszt másoknak, ha a magatok szíve is majd megreped, de azért mégis lehet: vegyetek magatoknak annyi fáradságot, tanítsátok meg erre azokat a kis leányokat is, kik még csak ezután fogják megismerni az életet. Tegyétek meg és áldjon meg benneteket érte az Isten!

Czáfoljátok meg azok szavait, kik ezt mondják: «Nincs jóság a szívben, a létért való küzdelemben kivészett a legnemesebb érzelem». Bizonyítsátok be, hogy ezt csak azok mondják, kik nem vesznek maguknak időt arra, hogy tanulmányozzák a szívet. Nagyon sok jó ember van még a világon, csak azért nem látják őket, mert nem is keresik.

Ti tudjátok, hogy a legtöbb hiba a nevelésben rejlik, iparkodjatok ezeket a hibákat kiküszöbölni és mutassátok meg a helyes irányt. Nem kívánja azt senki, hogy szabad időtökből raboljátok el; de azt igen, hogy míg növendékeitek között vagytok, legyetek szívvel-lelékkel az övéké. Azt is elvárhatjuk a tanítónőtől, hogy maga is olyan legyen, mint a milyennek növendékét nevelnie kell. Legyen ő maga is jóságos, igaz, türelmes és kitartó. Hiba nélkül senki sincs, de minden nevelőnek azon kell lennie, hogy hibáitól meg szabaduljon.

Munkáját végezze el kedvvel, ne mutasson szomorú, bánatos arcot, mert így az ellenkezőjét éri el annak, a mit akar. Nem éri el így soha, hogy növendékei később akkor is kedvvel dolgozzanak, ha nekik is bánatuk lesz.

Tudom, hogy a tanítónőket is éri bú, baj és

hogy ilyenkor nehéz kedélyesnek lenni, az érzést affektálni pedig óriási bűn; de az a nevelő, ki drága kincsének tekinti a gyermeket, ki szíven hordja az ő sorsát, erős akaratú leküzdi bánatát és az iskola falain belül nem foglalkozik a saját sorsával, mert minden gondolata csak a gyermeké.

Sopron-Újlak.

Oszoly Jolán.

(Folytatása következik.)

KÜLFÖLDI TANÜGY.

Porosz tanítók fizetése. Az 1897. évi márczius 3-iki törvény intézkedett a porosz tanítók fizetéséről és korpótlékáról, amazt 900 márka, emezt 100 márka minimumban állapítván meg. A törvény azonban még sok részében nincs végrehajtva s nemcsak Poroszország tartozik azon kulturállamok közé, a melyek tanárok és tanítók fizetésére vonatkozó törvényt írott malasztának vesznek. A porosz tanítók most folyamodtak közoktatásügyi miniszterükhöz, hogy azt a törvényt hajtsa végre. A 900 márkás fizetési minimumra nézve a következők a megjegyzéseik: A porosz királyságban 20.637 helyen van népiskola és pedig 1192 városban és 19.445 faluban. A mennyire statisztikai adatokhoz hozzáférhettek, kiderült, hogy 4461 helyen a tanítók egy fillérel sem kapnak többet annál a minimumnál. Minél tovább megyünk Berlinton keletre, annál több lesz az olyan községek száma, a melyek csak minimumot adnak. Így a *keleti porosz* tartományban 94, *Pomerániában* 85, míg *Brandenburgban* a községek 46 százaléka csak a minimum megadására szorítkozik; a *poseni* lengyel tartományt, a melyben különleges népoktatási állapotok vannak s a fizetési minimum 1000 márka és a melyben a lengyel katolikusok száma túlnyomó, számításba nem vették. Fő oka ennek az állapotnak, hogy a keleti tartományok folyton szegényednek; másrészt a legutóbbi népszámlálás kiderítette, hogy földműves lakosaik özönlenek városokba; innét ezek lakosságának és proletáriátusának föltünő szaporodása. Annál kedvezőbb népnevelési és gazdasági viszonyok vannak Poroszország nyugati tartományaiban, a melyeknek lakossága túlnyomóan katolikus, s ez, mint egy alkalommal említettük, fizetés és korpótlék dolgában nagyon méltányosan bánik a tanítókkal, úgy hogy helyenkint ezt az utóbbit közel 160 márkára emelte föl. Nem kevesebb keserőséggel panaszozzák el a porosz tanítók helyzetüket korpótlék dolgában. Az összes községek 46 százaléka szigorúan és fukaran ragaszkodik a 100 márkás korpótlék-minimumhoz; sőt azon helyek közül is, a hol csak egyetlen egy tanító van s a hol ez a tanító templomi szolgálatokat kénytelen végezni, csak 60 százalék ad valamennyivel nagyobb korpótlékot a törvényes minimumnál; a községek hátralevő negyven százaléka azonban szintén mereven és fősvényen ragaszkodik a törvényes

corpótlék-minimumhoz s egy garassal sem honorálja a tanító külön templomi szolgálatát. Ezen fölül rendkívül nagy azon községek száma, a melyek ritka szűkkeblűséggel járnak el a tanítók lakásbéré dolgában; a hol nincs természetbeni lakásuk, vagy a hol ebből a tanítót kiköltöztetik, olyan szűkmarkúan mérik a községek e törvényt megsabta lakásbér-pótlékot, hogy a tanítók szükségesnek látják, erre külön is felkérni a porosz közoktatásügyi miniszter figyelmét. Végül bepanaszolják előtte az egynevezett tartományi konferenciát, a melynek közigazgatási hatóság-szerű a jellege Poroszországban. Legtöbb helyütt ezek a konferenciák a tanítókkal nem törődnek, irántuk előteletések s jogosult érdekeiket vagy panaszaikat semmibe se veszik. Szóval Poroszországban sem tisztelik a törvényt, különösen ha tanítóktól van szó. Ha a porosz tanítók elégedetlenek, mit szóljanak a magyar tanítók? Egyelőre meg kell elégedniök azzal a latin mondással, a mely szerint vigasztalás mindnyájunkra, ha bajainkban társakra akadunk. Ez azonban vigasztalásnak vékony vigasztalás!

HIVATALOS KOZLÉSEK.

Kivonat a kalocsai egyházmegye XXXIII. körleveléből. A ki a tanítót fizeti, az köteles a corpótlékokat is kiszolgáltatni. Tájékoztásul közlöm: a tanítói corpótlékokra vonatkozólag a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter úrnak tolyó évi szeptember hó 3-án 60,526. szám alatt kelet s a Pozsony vármegye közigazg. bizottságához intézett rendeletét: «Folyó évi február hó 13-án 97. szám alatt hozott azon határozatát, melylyel a m. róm. kath. hitközséget kötelezte, — a herezeg-primás úr közbevetett felebbezésére megváltoztatván a kérdéses tanítói corpótlékok kiszolgáltatására M. . . sz. kir. várost ezennel kötelezem. Ugyanis a tanítók díjleveléből, az iratok közt levő helyhatósági bizonyítványokról s ezeknek . . . róm. kath. iskolaszéki elnök részéről 1901. június hó 14-én kiállított hivatalos bizonyítvánnyal való összehasonlításból egész határozottsággal kifűnik, hogy a róm. kath. tanítók összes járandóságát a város szolgáltatja és ahhoz a mai napig sem a hitközség, sem senki más hozzá nem járult, kűtűnik továbbá az is, hogy a tanítók díjlevellel biztosított járandóságukat nem a hitközségtől, hanem közvetlenül a városi pénztárból kapják saját nevű nyugtáik ellenében. Minthogy pedig a városnak ez a hozzájárulása a róm. kath. iskola fentartásához az 1823. évi Rudnay-tőle kanonika visitatio rendelkezésén és azon a tényen alapul, mely szerint a város az 1868. XXXVIII. t.-cz. 25. §-ának második bekezdése értelmében a régebbi gyakorlatot fentartja s kötelezőleg eme hozzájáruláshoz való kötelezettséget s maga részéről is eismerte; minthogy továbbá az, a ki valamelyes kötelezettségénél fogva az iskola fentartása terheit egészen vagy részben viseli, az illető iskola fentartójának tekintendő s a fentartóra nehezede terheket fentartási kötelezettségének arányában teljesíteni tartozik; és minthogy a corpótlék kiszolgáltatásának kötelezettsége azt, illetve azokat terheket, a ki és illetve a kik a tanító törzsűzetését kiszolgáltatják: enél fogva közigazgatási bizottság 97/1901. sz. határozatának megváltoztatása mellett M. . . város, mint az ottani róm. kath. tanítók fizetésének egyedüli kötelező kiszolgáltatója a corpótlék kiszolgáltatására is kötelezendő volt. Erről a bizottságot f. évi július hó 11-én 2017. sz. a. kelet jelentésére a vonatkozó közlemények visszazárása mellett további eljárás vetett értesitem. A hivatalos másolat hitelűl Ebergényi Endre s. k. igazgató h. » Kalocsa, 1901. decz. 30.

IRODALOM.

Egy új nagy irodalmi vállalat. Az a nagy irodalmi vállalkozás, melyet most indít meg a Franklin-Társulat, a legnagyobbak ígérkeznek egész irodalmunkban. Nemzeti és irodalmi szempontból egyaránt nagy jelentőségű az a gyűjtemény, mely Magyar Remekírók, A magyar irodalom főművei címen indul országhódító útjára. Magában foglalja kűtűnő íróink főbb munkáit, a régi irodalomból is mindazt, a minek olvasása ma is élvezetes és tanulságos. Harminczöt magyar klasszikus műveit adja, irodalmi szempontból a legkűtűnőbb magyar kritikusok és irodalomtörténetírók által megválogatva. A legnagyobbak, Arany, Petőfi, Tompa, Vörösmarty munkáit teljesen hozza sőt ezeknek épen ez lesz mindeddig teljesebb kiadásuk. Itt lesz kivűlök is minden igazi magyar remekíró, mindenki, a ki ezt a nevet a nemzeti szellemnek tett szolgálataival kiérdemelte. Ma, mikor százával jelennek meg havonként a magyar könyvek s ezrivel árad be a könyv napról-napra a kűtföldről, igazán idejen volt összeállítani a magyar remekírók ama munkáit, a melyeket minden magyarnak ismernie kell. Corpus poetarum hungarorum ez a gyűjtemény: az egész magyar irodalomnak, az ezeréves magyar szellemnek képe. Ezeréves főnállásunk legdicsőbb emléke, mert azt a lapot mutatja meg, a melyet a magyar szellem írt az európai kultúra könyvébe. Köteteiből épűl a magyar szellem monumentuma. A gyűjteményben egyűtt van irodalmunk minden kimagasló alakja: Arany János, Arany László, Bajza, Balassa, Berzenyi, Csiky Gergely, Csokonai, Czuczor, Deák Ferencz, Eötvös, Garay, Katona, Kármán, Kazinczy, Kemény Zsigmond, Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kossuth, Kölcsey, Madách, Mikes, Pázmány, Petőfi, Reviczky Gyula, Széchenyi, Szigligeti, Tompa, Vajda, Vörösmarty, Zrínyi stb. Más kiadó nem is bocsáthatná közre e gyűjteményt, mert a Franklin-Társulat már régóta készülvén arra, magához váltotta legkűvőbb remekíróink szerzői jogát, így legűtűb Arany János, Arany László, Bajza, Czuczor, Garay, Kemény, Szigligeti, Vajda, Tompa Mihály és Vörösmarty Mihály kiadó jogát. A magyar klasszikusok ez új kiadása nem a régi, sokszor igenis megromlott szöveg pusztá új lenyomásából áll. A szöveget tudós irodalomtörténészek és kritikusok fogják ellenőrizni, a kik az egyes írók munkái elé bevezetésűl megírják életűk és munkásságűk rajzát. Irodalmi értékűk nézve abszolűt becsű lesz e gyűjtemény, mert a kiadás gondját a legkűtűnőbb szakemberek vállalták el, kiknek vállalkozása már biztosítja az eredményt és sikert. Az élő írók, a kik a holt írók munkáit közrebocsátják, ezek: Alexander Bernát, Angyal Dávid, Badies Ferencz, Bánóczi József, Bayer József, Beóthy Zsolt, Berzeviczy Albert, Endrűdi Sándor, Erdűdi Béla, Erdűlyi Pál, Ferenczy Zoltán, Fraknűi Vilmos, Gyulai Pál, Heinrich Gusztáv, Koroda Pál, Kossuth Ferencz, Kozma Andor, Lévay József, Négyessy László, Rákosi Jenű, Riedl Frigyes, Széchy Károly, Szell Kálmán, Váczy János, Vadnai Károly, Voimovich Géza, Zoltovány Irén. Mindegyikűk azzal az íròval foglalkozik, a kit már előbb is tűzetes tanulmány tárgyává tett. Ha valami, ez a gyűjtemény igazán hivatva van arra, hogy minden házba eljusson és minden házi és tanítűegyesűleti könyvtár gerince legyen.

VEGYESEK.

Lubrich Ágost emléke. Tudvalevű, hogy Lubrich Ágostnak, az elhunyt nagynevű katolikus pedagógusnak barátai, tisztelői és volt tanítványai síremléket kívánnak állítani. Eziránt bizottság is alakult, mely megindította a gyűjtést az emlék költségeire. Az e kegyeletes célra szánt adományok Acsay Antal dr. kegyesrendi tanárhoz (Budapest IV. piarista-rendház, Városház-tér 4.) küldendűk. Lubrichnak Paeseri Károly dr. tanfelűgyelő által kiadandű s Tomor Ferencz által már kiadott életrajzának jövedelme szintűn az emlék költségeihez csatoltatik. Eddig a nevezett kegyeletes célra adakoztak: Puchű Amadű kapuczinus 10 korona, Pintér Rátal kapuczinus 5 korona, Faltusz Emánuel kapuczinus 2 korona, Polikeit Károly

tanár 2
1 koron
6 koron
4 koron
Katona
dr. ak
nus 1
pesten
József K
rona, 1
ber 12-
ban he
1. janu
követke
rona, 2
3. Her
felsű ré
bűl 5 k
rűl 4 k
nek m
Dietrich
előbbi
Takarél
jűk mi
mekér
Jűt
levű m
volt, r
Klupat
dások
előadás
franczi
Perény
rűll d
Pe
pedagű
fűlölva
A szak
háiba
dűtt ki
A
kath. t
könyve
megjel
rona,
meg
Nagye
űgyi t
nak er
megbű
jűl ist
kiadás
tűk eg
a kath
forditt
közze
mondű
kelet f
koron
zetűs,
szerke
tűk er
az or
Kűzli
nagys
egyhá
1900-
Károl
oktata
tűlláb
űnnepe
jegyek
tanár
vallás
terhez
tergor
a tan

tanár 2 korona. Uhlyárik Jenő 2 korona, Albrecht János 1 korona, Mészáros János dr. reáliskolai r. hittanár 6 korona, Ortvay Tivadar dr. cz. apát akadémiai tanár 4 korona, Való Simon dr. pozsonyi kanonok 10 korona, Katona M. 2 korona, Lábán Lajos 2 korona, Fésüs György dr. akadémiai igazgató 3 korona, Takács Marcell kapuczinus 1 korona, Lubrichnak egyik barátja 100 korona, Farkas József kegyesrendi kormánysegéd 3 korona, összeg 153 korona. Ez a 153 koronát tevő összeg 1901. szeptember 12-iken a Magyar Országos Központi Takarékpénztárban helyzetet el kamatozás végett. Ehhez csatoljuk a f. január hó elején befolyt adományokat, a melyek így következők: 1. Tomor Róza kisasszonytól Bécsből 60 korona, 2. Ott Antal m. á. v. ellenőrtől Budán 5 korona, 3. Herald Ferencz dr. gimn. tanár és családja 10 korona (első részlet), 4. Kolmár József ny. gimn. tanártól Pozsonyból 5 korona, 5. Tomor Ferencz ny. gimn. tanártól Budáról 4 korona (ugymint a Lubrich A. életrajza árából melynek megrendelői névszerint: Kereszty Viktor dr. és Dietrich Miklós) összesen 84 korona. Ez is, valamint az előbbi 153 korona azonnal a Magyar Országos Központi Takarékpénztárba helyzetet el kamatozás végett. Fogadják mindannyian hálás köszönetünket kegyeletes érzelmeikért, Lubrich A. tisztelettel.

Jótekonyság. Az angolki-asszonyok vezetése alatt levő intézet tanítónőképző segélyegyesülete javára est volt, melyen díszes és előkelő közönség jelent meg. Klupathy Jenő dr. egyetemi magántanár «Optikai családok» czimű érdekes, mozgatónyképekkel illusztrált előadást tartott. Bornemissza Gabi úrhölgy olasz és francia dalokat adott elő nagy tetszés mellett, végül Perényi Heléna bárónő zongorán játszott el néhány sikerről darabot. A közreműködőket zajosan megtapsolták.

Pedagógiai estély. A Magyar Tanítók Kaszinója pedagógiai estélyén Czike Imre vezető tanító tartalmas előbeszédet tartott e cziművel: Sok emlékezés rossz beszéd. A szakosztály a szülő-oktatásnak a főváros egyes iskoláiba való behozatalára szűkebb körű bizottságot küldött ki.

A magyar kath. tanítók Emlékkönyve. A magyar kath. tanítók 1900. évi jubiláris Kongresszusának Emlékkönyve, mint lapunk múlt számában röviden említettük, megjelent. A csinos kiállítású könyv ára 2. azaz kettő korona, az összeg beküldése ellenében bérmentve küldetik meg. Kapható: *Számborovszky Rezső* einöki titkárnál *Nagypárad, Lukács György-utca 845. sz. a.* A kath. tanügyi tanács átérve annak szükségét, hogy munkásságának eredményét «Emlékkönyv»-ben adja át a tanítóknak, megbizta *Dreisziger Ferencz*et, a kath. tanítók által nagyon jól ismert tanügyi író, annak szerkesztésével. A könyv kiadási költségeit *dr. Steinberger Ferencz*, a kath. tanítók egyházi elnöke előlegezte. A munka tiszta jövedelme a kath. tanítók országos központi irodájának fentartására fordították, a megrendelők névsora a «*Népevelő*»-ben lesz közzé téve. *Csávolszky József* váci püspök-kanonok mondta e könyvről: «*Aranyos könyv, melyet arannyal kell fizetni*». S valóban a könyv egy példányáért husz koronás aranyat adott. A könyv tartalma: Előszó, bevezetés, a hercegprímás leirata, a nagyon érdekesen szerkesztett napló, mely világot vet a magyar kath. tanítók országos működésére s olvasása után meggyőződünk az országos bizottság nagy horderejű tevékenységéről. Közi br. *Hornig Károly* veszprémi püspök kongresszusi nagyszabású megnyitóját, továbbá *dr. Steinberger Ferencz* egyházi elnök kiváló gonddal elkészített fölterjesztését az 1900-ik év eredményes működéséről, ezt követi *Ember Károly* világi elnök nagy tudással megírt magyar kath. oktatásügy története, azután *dr. Némethy Gyula* kiváló tollából a keresztény tanítás gyönyörű «Hymnusza», az ünnepi kongresszus határozatai, a *kedvezményes utazási jegyek, a tanítói nyugdíjtörvény módosítása, a tanítónőképző tanítók nyugdíja* tárgyában a magas püspöki kar útján a vallás- és közoktatásügyi valamint, a kereskedelmi miniszterhez benyújtott memorandumok és kérvények, az esztergomi zárandoklat, a kongresszus, az országos bizottság, a tanügyi tanács és szakosztályok névsora. Ajánljuk e

becses könyvet a kartársak és tanügybarátok szíves figyelmébe. Sz.

A fővárosi tanító-egyesületek fuziója. A Magyar Tanítók Kaszinójának közgyűlésén megtörtént a döntő lépés arra, hogy a fővárosi tanítóegyesületek egy nagy szabad egyesületben fuzionáljanak. Kedvező volt a fővárosi tanítás lelkesedésére, hogy a fővárosi tanács iskolügyi ügyosztályának vezetője: *Bárczy István* dr. fővárosi tanácsos személyesen vezette a közgyűlést és megnyitó beszédében a tanítóság szabad egyesülésének híveként óhajtott, hogy a fővárosi tanítóság nagy szabad egyesülete megalakuljon, igérvén ennek a hatóság részéről való minden oldalú támogatását is. Fontos az iskolaiügy — mondotta megnyitó beszédében *Bárczy* — kivált ma, mikor a nagy városban nem elég tanítani, de pótolni kell az egyre fogyatékosabb családi nevelést, fejleszteni kell a nálunk gyöngye lábán álló gazdasági érteket s általában nagy szociális feladatokat kell megoldania az iskolának is. Többek hozzászólása után egyhangulag kimondotta a közgyűlés, hogy a fuziót elfogadja. Targyalták még a költészetet, a mi kerek tizenkétezer koronát tesz, s végül tíz tagú bizottságot küldöttek ki, a mely az egyesületek fuziójának dolgát végrehajtsa. A közgyűlés után sok területű lakoma volt a kaszinó dísztermében, a melyen *Bárczy István* tanácsos a szónokoknak válaszolva, ismét ráért a nagy szabad egyesület megalkotásának dolgára és megígérte, hogy ha ilyen társas intézmény létesül, akkor lesz helyiség, lesz támogatás, még a tagdíjak beszedésének ügye is megoldható hatósági úton, s a mi a legfőbb, nem lesz olyan iskolareform, a melyben meg ne hallgatnák a tanítóság közvéleményét.

Drágább a levelezőlap és postautalvány. Már az úgy van, hogy az állam ott terheli meg mindinkább az adófizetőit, a hol éri. Január tizenegyediké óta a levelezőlap ára 4 fillér helyett 5 fillér, postautalványé pedig 1 fillér helyett 2 fillér lett. Az eddig forgalomban volt régi levelezőlapot és postautalványt április 30-ig lehet használni, de csak akkor, ha az árkülönbségnek megfelelő egy-egy filléres bélyeget ráragasztják. Az április végéig főleg nem használt régi levelezőlapot a posta május végéig régi értékben újjal cseréli ki. Viszont föl hívjuk előfizetőink figyelmét arra, hogy az újságreklamációkat nem drágították meg, vagyis, hogy az egyes elmaradt újságpéldányokat ezután is a postahivataloknál kapható ingyenes visszajelentő lapokon lehet a kiadóhivatalnak bejelenteni.

Tanítók kérelme. A sümegi római katolikus tanító-kör kérelemmel fordult a képviselőházhoz, abból az alkalomból, hogy az 1891. évi XLIII. t.-cz. rendelkezése folytán a tanítók nyugdíjtörvénye legközelebb az országgyűlés elé kerül. A tanítók kérelme, pontokba foglalva a következő: 1. Legyen a tanítók nyugdíjalapja teljesen az államé, a tanítókat pedig nyugdíjazza az 1885. XI. t.-cz. szerint úgy, mint az állami tisztviselőket, azaz a módosítással, hogy a szolgálati idő — tekintve, hogy a középiskolai tanároké 30 — a népiskolai tanítóké 35 év legyen. 2. A 40 szolgálati év szállittassék le 35 évre a nyugdíj-intézet összes tagjaira, tehát azokra is, a kik már 1870 előtt szolgálatban állottak. 3. A nyugdíjjogosultság már a betöltött öt szolgálati év után érvénybe lépjen. Ha azonban a tanító hivatása teljesítése közben lett munkaképtelen, vagy halt meg, úgy ez esetben az 5. év előtt is nyugdíjat, illetve özvegye és árvái rendes évi segélyt kapjanak. 4. A szolgálati évek ne a 20., illetve 21. életévtől, hanem a hivatalbalépéstől számítottassanak. 5. Az árvák 20 éves korukig kapjanak gyámpénzt, kivéve, ha a 20-ik évet megelőzőleg kenyérkereseti pályára lépnek, vagy a leányarvák férjhez mennek. 6. A betöltött fél évet egész éveknek számítsák. 7. A fizetési emelkedés esetére szedett 50 százalékat töröljék. 8. A kántori jövedelmeit vegyék be a nyugdíjösszegbe. 9. Az iparos tanulók iskolájában és a gazdasági ismétlődő tanító nyugdíjintézeti tagok fizetését szintén számítsák be a nyugdíjösszegbe. 10. A férjek árváikkal, elhalt nejük után, hasonló elbánásban részesüljenek, mint a feleség és gyermekei a férj után.

Halálozás. *Bartossik Pál* nyugalmazott Pozsony-vezekényi jubiláris kántortanító. a koronás ezüst érdemkereszt tulajdonosa folyó évi jan. hó 12-én, d. u. 1/2 óra

kör, hosszú kínos szenvedés és a halotti szentségek ajtatos fölvétele után, életének 76-dik, boldog házasságának 46-dik, tényleges tanításának 56-dik évében elhunyt. Az örök világosság fenyekedjék neki!

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergom érseki megye.

A megyerési (Komárommegyei) róm. kath. iskolához önálló tanító kerestetik. Javadalma 800 kor. és az ismétlősök tandíja: 2 szoba, zárt konyha. Pályázatok *február 1-ig*. *Schuster Aladár* plébánoshoz Keszegfalvára intézendők. Oklevelesek előnyben részesülnek. 26 1-1

A recsei (Pozsonym.) róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdetik. Jövedelme: 800 korona, korpótlék, egy szobából álló lakás (fűtése). Tannyelv tót-magyar. Pályázat határideje: ezen hirdetés megjelenésétől 8 nap. *Bézik István* iskolaszéki elnök. 29 1-1

Felső-esztergályi (Nógrádm.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdetik. Javadalmazása: 11 hold szántó föld, melyet a hívek munkálnak; 2 hold rét; 3 el fa beszállítva és fölaprítva; 24 pozs. mérő rozs; párberpéz 8 kor. 80 fill., megváltott koledáért 6 kor., Szeitovszky alapítványból 47 kor. 38 fill. tandíj 46 kor. körül. Stóla 12 kor. Lakása: 2 padlózott szoba, zárt konyha, 2 kamra, istálló, kert. Tannyelv tót-magyar. A kellően felszerelt kérvények a felső esztergályi iskolaszékre címezve *február 8-ig*. *Morvay Lipót* esperes tanfelügyelőhöz, Nógrád-Varbóra küldendők. 22 1-1

Egri érseki megye.

A sajóvárkonyi iskolánál egy tanítói állás *február 1-én* betöltetik. Fizetése: két szoba, előszoba, konyha, kamra és pincéből álló lakás; 220 kor. a hitközségtől, 680 kor. államsegélyből. A folyamodványok a hírthez küldendők. *Nagy Antal*, esp. plébános. 27 1-2

Besztercebányai egyházmegye.

Zolyom-Erdőköz kath. népiskolánál egy másodtanítói állomásra pályázat hirdetik. A tanítói fizetése 800 korona, egy szobából álló lakás vagy 100 korona lakpénz. 12 n. m. kemény tűzifa. Folyamodványok t. e. *február 9-ig*. *Simek Péter* plébános, iskolaszéki elnökhöz be-terjesztendők. Tanítónők is pályázhatnak. 24 1-1

Kassai egyházmegye.

A zsalobinai (Zemplén.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdetik. Javadalmazása: a hitközségtől 200 kor., államsegély 396 kor., terményekben és stólaban 204 kor., lakás, kert és 2 hold szántó föld haszonélvezete. Kérvények *február 25-ig* Varannóra (Zemplén) az *esperességhez* küldendők. 20 2-2

Kozsnyói püspöki megye.

A krompachi kath. kántortanítói állomásra *február 2-ára* pályázat hirdetik. Fizetése a városi pénztárból 800 kor., onnan kapja a korpótléket is, tandíj 100 kor. saját használatra 32 méter fát, az iskola fűtésére 20 métert. Orgonaszert a templom pénztárából 80 kor. Stóla 200 kor. Két szobából álló lakás, konyha, élezkamra, faszín és kis házikert. A tanítási nyelv magyar, német és tót nyelvet érteni kell. Kérvények az iskolaszékre címezve *Majkath István* plébánoshoz küldendők. Személyes megjelenés előnyvel bír. 23 1-2

Veszprémi egyházmegye.

A háromfa-agarévi (Somogy.) róm. kath. iskolaszékek egyik osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése 800 kor., butorozott szoba, téli fűtés és tisztogatás. Okleveles férfi tanító urak kérvényeiket *Doby Vince* elnök úrhoz küldjék *február 1-ig*. Az iskolaszék. 28 1-1

Egy helyettes kerestetik

megfelelő díjazás mellett az apátfalvi róm. kath. kántortanítói állomásra. Azonali jelentkezések **Bárdy Antal** iskolaszéki elnöknél. **Apátfalu** u. p. Trencsén.

21 1-2

FRANCO

szállítja a miniszterleg ajánlott és öbbször ki-tüntezett, **mély fekete, fénytelen, hamar száradó, tartós és hasznalatkész** 25 1-3

Iskolatábla-mázat

egy 1/1 bádogszelence 6/4 kg.	kor. 7.-
„ 1/2 „ 3/4 „	„ 3.60
„ drb iskolatáblamáz-ecset	„ 1.60
„ palack G. hig. piros vonalozó- festék ecsettel	„ -70
rakasz, szállítólevel	„ -40

új mazolási és vonalozási utasítással

GRESCHIK GYULA

LŐCSÉN.

GÉPEKKEL BERENDEZETT ORGONAÉPÍTÉSI MŰINTÉZET.

175 1-32

Rieger Testvérek

Budapest,
Garay-utca 48. sz.

Rieger Testvérek Jägerndorf (Osztr.-Szilézia) cs. és kir. udv. orgonagyáranak fiokja. Legolcsóbb áron kiváló légnomásu (pneumatik) orgonákat szállítanak.